

Πολυμελές Πρωτοδικείο Αθηνών 3562/2015

Πρόεδρος: Ιωάννα Μάμαλη, Πρόεδρος Πρωτοδικών

Εισηγητής: Ευάγγελος Χατζίκος, Πρωτοδίκης

Δικηγόροι: Ειρήνη Δαρούσου, Κρίτων Μεταξόπουλος, Παναγιώτα Κατσιρούμπα, Ανδριανή Παπανδριανού

1. Οι διατάξεις των άρθρων 1 § 1 εδ. α` και 2 §§ 1, 2 περ. γ` της Κ.Υ.Α. του Υπουργού Οικονομικών και του Υφυπουργού στον Πρωθυπουργό με αριθμό ΟΙΚ. 02/11.6.2013/13 (ΦΕΚ Β` 1414/11.6.2013) ορίζουν τα εξής: «Άρθρο 1 Κατάργηση της δημόσιας επιχείρησης «Ελληνική Ραδιοφωνία - Τηλεόραση, Ανώνυμη Εταιρεία (ΕΡΤ - Α.Ε.)» και διακοπή λειτουργίας 1. Η Ελληνική Ραδιοφωνία - Τηλεόραση, Ανώνυμη Εταιρεία (ΕΡΤ-Α.Ε.), που ιδρύθηκε με τον Ν. 1730/1987 (Α` 145) ως ενιαίος φορέας, καταργείται.

Άρθρο 2 Τύχη περιουσίας της ΕΡΤ - Α.Ε. και διαδοχή δικαιωμάτων και υποχρεώσεων 1. Το σύνολο των στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού της ΕΡΤ - Α.Ε. και των θυγατρικών της, περιλαμβανομένων των πάσης φύσεως δικαιωμάτων, αξιώσεων και υποχρεώσεων μεταβιβάζονται αυτοδικαίως από τη δημοσίευση της παρούσας και χωρίς καμία άλλη διατύπωση στο Δημόσιο, εκπροσωπούμενο από τον Υπουργό Οικονομικών. 2. Το Δημόσιο καθίσταται διάδοχος του συνόλου των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων σύμφωνα με τα οριζόμενα στην προηγούμενη παράγραφο... γ. Η κατάργηση της ΕΡΤ Α.Ε. και των θυγατρικών της, συνιστά λόγο βίαιης διακοπής της δίκης κατά το άρθρο 286 ΚΠολΔ. Η διακοπή επέρχεται με τη δημοσίευση της παρούσας απόφασης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως κατά παρέκκλιση του άρθρου 287 ΚΠολΔ, χωρίς να απαιτείται γνωστοποίηση της διακοπής και του λόγου της από το Ελληνικό Δημόσιο. Η δίκη που διακόπηκε συνεχίζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 290 επ. του ΚΠολΔ με διάδικο το Ελληνικό Δημόσιο ως διάδοχο της ΕΡΤ Α.Ε. και των θυγατρικών της εκπροσωπούμενο από τον Ειδικό Διαχειριστή». 2. Περαιτέρω, οι διατάξεις των άρθρων 1 §§ 1, 2 εδ. α`, 3 και 16 § 3 του ν. 4173/2013 (ΦΕΚ Α` 169/26.7.2013) «Νέα Ελληνική Ραδιοφωνία, Ιντερνετ και Τηλεόραση» ορίζουν τα εξής: «Άρθρο 1 Σύσταση - Σκοπός - Επωνυμία - Έδρα 1. Συνιστάται νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας για την ελληνική δημόσια ραδιοφωνία και τηλεόραση, καθώς και τη διαδικτυακή (ίντερνετ) δραστηριότητά τους, που έχει έδρα την Αθήνα. 2. Η επωνυμία της εταιρείας είναι «ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ, ΙΝΤΕΡΝΕΤ ΚΑΙ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε.» (στο εξής: ΝΕΡΙΤ- Α.Ε.). ... 3. Η ΝΕΡΙΤ-Α.Ε. είναι δημόσια επιχείρηση που ανήκει στο δημόσιο τομέα και εποπτεύεται από το κράτος. Έχει διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια. Διέπεται από τις διατάξεις του παρόντος και συμπληρωματικά από τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α` του ν. 3429/2005. ... Άρθρο 16 Μεταβατικές διατάξεις ... 3. Τα περιουσιακά στοιχεία που ανήκουν στο Δημόσιο δυνάμει της κοινής υπουργικής απόφασης με αριθμό 02/11.6.2013 (Β` 1414) όπως ισχύει, μεταβιβάζονται στη ΝΕΡΙΤ- Α.Ε. με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του αρμόδιου Υπουργού για θέματα Δημόσιας Ραδιοτηλεόρασης. Οι μεταβιβάσεις αυτές, καθώς και η τυχόν υπεραξία που προκύπτει, απαλλάσσονται από κάθε φόρο, τέλος, εισφορά, υπέρ οποιουδήποτε. Η απαλλαγή της υπεραξίας που τυχόν προκύπτει από τις μεταβιβάσεις αυτές παρέχεται με την προϋπόθεση εμφάνισής της σε λογαριασμό ειδικού αφορολόγητου αποθεματικού, το οποίο σε περίπτωση διανομής ή κεφαλαιοποίησής του φορολογείται σύμφωνα

με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 106 του ν. 2238/1994». Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του σχετικού νομοσχεδίου: «6. Ο φορέας που συνιστάται με το ανά χείρας σχέδιο νόμου είναι όχι μόνον διαφορετικός από την ΕΡΤ Α.Ε. του ν. 1730/1987, αλλά ριζικά νέος. Η ΝΕΡΙΤ Α.Ε. δεν αποτελεί διάδοχο νομικό πρόσωπο της καταργηθείσας ΕΡΤ Α.Ε. αλλά νέα νομική προσωπικότητα που επιδιώκει την εξυπηρέτηση των σκοπών του άρθρου 15 του Συντάγματος» (βλ. σελ. 1 της αιτιολογικής έκθεσης). 3. Στην προκείμενη περίπτωση, η δίκη διεκόπη βιαίως την 11.6.2013 με την κατάργηση της πρώτης εναγόμενης εταιρίας με την επωνυμία «Ελληνική Ραδιοφωνία - Τηλεόραση, Ανώνυμη Εταιρεία (ΕΡΤ - Α.Ε.)» κατ' άρθρο 2 § 2 περ. γ' της προαναφερόμενης Κ.Υ.Α. Ο ενάγων επέδωσε την από 20.11.2013 κλήση προς συζήτηση της παρούσας αγωγής, στην οποία συμπεριέλαβε πρόσκληση κατ' άρθρο 291 ΚΠολΔ για επανάληψη της δίκης, τόσο στο Ελληνικό Δημόσιο (βλ. τις με αριθμό 9205/27.11.2013 και 9218/29.11.2013 εκθέσεις επίδοσης της δικαστικής επιμελήτριας στο Πρωτοδικείο Αθηνών, Μ. Στ. Ε.), όσο και στην εταιρεία με την επωνυμία «ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ, ΙΝΤΕΡΝΕΤ ΚΑΙ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε.» (βλ. την με αριθμό 9224/29.11.2013 έκθεση επίδοσης της ίδιας δικαστικής επιμελήτριας). Λαμβάνοντας υπόψη το προπαρατιθέμενο νομικό καθεστώς η δίκη επαναλαμβάνεται με το Ελληνικό Δημόσιο ως διάδοχο της αρχικής διαδίκου, εταιρίας με την επωνυμία ««Ελληνική Ραδιοφωνία - Τηλεόραση, Ανώνυμη Εταιρεία (ΕΡΤ - Α.Ε.)», όχι, όμως, και με την εταιρία με την επωνυμία «ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ, ΙΝΤΕΡΝΕΤ ΚΑΙ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε.», στην οποία μεταβιβάζονται μεν από το Ελληνικό Δημόσιο στοιχεία του ενεργητικού της περιουσίας, που ανήκαν στην ως άνω αρχική διάδικο, όχι, όμως, και του παθητικού, ώστε να θεωρείται καθολική διάδοχος της τελευταίας και να νομιμοποιείται παθητικώς προς επανάληψη της βιαίως διακοπείσας δίκης. Ως εκ τούτου, είναι απορριπτέα ως απαράδεκτη η από 20.11.2013 κλήση προς συζήτηση - πρόσκληση προς επανάληψη της δίκης κατά το μέρος που απευθύνεται στην εταιρία με την επωνυμία «ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ, ΙΝΤΕΡΝΕΤ ΚΑΙ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε.» (πρβλ. Εφαθ 6380/1996 Δ 1998.1193). 4. Από τις με αριθμό 8533/16.1.2013 και 9206/27.11.2013 εκθέσεις επίδοσης της δικαστικής επιμελήτριας στο Πρωτοδικείο Αθηνών,, που προσκομίζει και επικαλείται ο ενάγων, προκύπτει ότι ακριβές επικυρωμένο αντίγραφο της ως άνω αγωγής και της κλήσης προς συζήτηση για την δικάσιμο της 5.2.2014 επιδόθηκε νομότυπα και εμπρόθεσμα στον δεύτερο εναγόμενο, Ν. Σ. Κατά την δικάσιμο της 5.2.2014 η συζήτηση της υποθέσεως αναβλήθηκε για την δικάσιμο που αναφέρεται στην αρχή της απόφασης. Ο δεύτερος εναγόμενος, όμως, δεν εμφανίσθηκε στην δικάσιμο αυτή, κατά την οποία η υπόθεση εκφωνήθηκε από τη σειρά του πινακίου. Επομένως, πρέπει να δικασθεί ερήμην (άρθρα 226 § 4 εδαφ. γ' και δ' και 271 §§ 1 και 2 εδ. β' ΚΠολΔ). 5. Τα άρθρα 1-4, 7 και 9 του ν. 2121/1993 ορίζουν τα εξής: «Άρθρο 1 Πνευματική ιδιοκτησία 1. Οι πνευματικοί δημιουργοί, με τη δημιουργία του έργου, αποκτούν πάνω σ' αυτό πνευματική ιδιοκτησία, που περιλαμβάνει, ως αποκλειστικά και απόλυτα δικαιώματα, το δικαίωμα της εκμετάλλευσης του έργου (περιουσιακό δικαίωμα) και το δικαίωμα της προστασίας του προσωπικού τους δεσμού προς αυτό (ηθικό δικαίωμα). 2. Τα δικαιώματα αυτά περιλαμβάνουν τις εξουσίες, που προβλέπονται στα άρθρα 3 και 4 του παρόντος νόμου. Άρθρο 2 Αντικείμενο του δικαιώματος 1. Ως έργο νοείται κάθε πρωτότυπο πνευματικό δημιούργημα λόγου, τέχνης ή επιστήμης, που εκφράζεται με οποιαδήποτε μορφή, ιδίως τα ... οπτικοακουστικά έργα ... Άρθρο 3 Το περιουσιακό δικαίωμα 1. Το περιουσιακό δικαίωμα δίνει στους δημιουργούς ιδίως την εξουσία (δικαίωμα) να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν: α) Την ... άμεση ή έμμεση, προσωρινή ή μόνιμη αναπαραγωγή των έργων τους με οποιοδήποτε μέσο και μορφή, εν όλω ή εν μέρει ... ζ) Τη μετάδοση ή αναμετάδοση των έργων τους στο κοινό με τη ραδιοφωνία και την τηλεόραση, με ηλεκτρομαγνητικά κύματα ή με καλώδια ή με άλλους υλικούς αγωγούς ή με οποιονδήποτε άλλο

τρόπο, παράλληλα προς την επιφάνεια της γης ή μέσω δορυφόρων ... Τα δικαιώματα αυτά δεν αναλώνονται με οποιαδήποτε πράξη παρουσίασης στο κοινό με την έννοια της παρούσας ρύθμισης... Άρθρο 4 Το ηθικό δικαίωμα 1. Το ηθικό δικαίωμα δίνει στο δημιουργό ιδίως τις εξουσίες: ... β) της αναγνώρισης της πατρότητάς του πάνω στο έργο και ειδικότερα την εξουσία να απαιτεί, στο μέτρο του δυνατού, τη μνεία του ονόματός του στα αντίτυπα του έργου του και σε κάθε δημόσια χρήση του έργου του... γ) της απαγόρευσης κάθε παραμόρφωσης, περικοπής ή άλλης τροποποίησης του έργου του, καθώς και κάθε προσβολής του δημιουργού οφειλόμενης στις συνθήκες παρουσίασης του έργου στο κοινό... Άρθρο 7: Έργα συνεργασίας, συλλογικά και σύνθετα ... 2. Συλλογικά έργα θεωρούνται όσα έχουν δημιουργηθεί με τις αυτοτελείς συμβολές περισσότερων δημιουργών κάτω από την πνευματική διεύθυνση και το συντονισμό ενός φυσικού προσώπου. Το φυσικό αυτό πρόσωπο είναι ο αρχικός δικαιούχος του περιουσιακού και του ηθικού δικαιώματος επί του συλλογικού έργου.

Οι δημιουργοί των επί μέρους συμβολών είναι αρχικοί δικαιούχοι του περιουσιακού και του ηθικού δικαιώματος επί των συμβολών τους, εφόσον αυτές είναι δεικτικές χωριστής εκμετάλλευσης... Άρθρο 9: Οπτικοακουστικά έργα Ως δημιουργός ενός οπτικοακουστικού έργου τεκμαίρεται ο σκηνοθέτης». 6. Τα οπτικοακουστικά έργα, όπως προκύπτει από την συμπερίληψή τους στην εκτενή και ενδεικτική απαρίθμηση του άρθρου 2 § 1 ν. 2121/1993, συνιστούν πνευματικά δημιουργήματα που θεωρούνται «έργα», εφόσον είναι πρωτότυπα. Ως οπτικοακουστικά έργα νοούνται όλα τα έργα τα οποία απαρτίζονται από σειρά κινούμενων εικόνων, συνοδευόμενων ή μη από ήχους (βλ. Εφαθ 2931/2006 ΕλλΔνη 2007.1483, Γ. Κουμάντο, Πνευματική ιδιοκτησία, 2002, 8η έκδ., σελ. 131), όπως, μεταξύ άλλων, οι κινηματογραφικές ταινίες, τα φιλμ τεκμηρίωσης («ντοκιμαντέρ») και τα έργα επικαιρότητας (βλ. Εφαθ 6395/2013 ΔΕΕ 2014.769, Γ. Κουμάντο, ό.π., σελ. 132, Κοτσίρη- Σταματούδη, Ερμ. ν. 2121/1993, α. 2, 59/Σταματούδη και α. 9, 2/Α. Παπαδοπούλου, Χ. Τσίγκου, Πνευματική ιδιοκτησία Λημματογραφημένη ερμηνεία, 2008, στο λήμμα «Οπτικοακουστικά έργα», σελ. 348 αρ. 1, Τ.-Ε. Συνοδινού, Η εικόνα στο δίκαιο, 2007, σελ. 100-101). 7. Πρωτοτυπία υπάρχει όταν αποτυπώνεται η προσωπικότητα του δημιουργού στο τελικό δημιουργικό αποτέλεσμα (βλ. Γ. Κουμάντο, ό.π., σελ. 107, Π. Κοριατοπούλου-Αγγέλη, Πνευματική ιδιοκτησία Λημματογραφημένη ερμηνεία, 2008, στο λήμμα «Πρωτοτυπία», σελ. 419 αρ. 1). Χρήσιμο κριτήριο κατά τον έλεγχο της πρωτοτυπίας συνιστά η στατιστική μοναδικότητα του έργου, ήτοι ότι κάτω από τις ίδιες συνθήκες και με τους ίδιους στόχους κανείς άλλος δημιουργός δεν θα δημιουργούσε κατά την συνήθη πορεία των πραγμάτων το ίδιο έργο (βλ. Γ. Κουμάντο, ό.π., σελ. 108-109, 112, Π. Κοριατοπούλου-Αγγέλη, ό.π.) ή ότι παρουσιάζει μια ατομική ιδιομορφία ή ένα ελάχιστο όριο «δημιουργικού ύψους», έτσι ώστε να ξεχωρίζει και να διαφοροποιείται από τα έργα της καθημερινότητας ή από άλλα παρεμφερή γνωστά έργα (βλ. ΑΠ 1625/2014 ΝοΒ 2015.286, ΑΠ 537/2010 ΔιΜΕΕ 2010.381, ΑΠ 196/2010 ΔιΜΕΕ 2011.508, Εφαθ 5190/2014 ΔΕΕ 2015.130, Εφαθ 2969/2012 ΔΕΕ 2012.756, Εφαθ 2724/2012 ΔΕΕ 2012.1127, Εφαθ 1036/2011 ΔΕΕ 2011.1144, Κοτσίρη-Σταματούδη, Ερμ. ν. 2121/1993, α. 2, 31/Σταματούδη). 8. Πρωτοτυπία ενυπάρχει σε ένα οπτικοακουστικό έργο, όταν η δημιουργία δεν αναλύεται σε μία μηχανική οπτικοακουστική καταγραφή, π.χ. με την χρήση στατικής κάμερας, ή δεν προκύπτει από την εφαρμογή κοινών τεχνικών οπτικοακουστικής παρουσίασης (βλ. Τ.-Ε. Συνοδινού, ό.π., σελ. 104).

Έτσι, η πρωτοτυπία ενός οπτικοακουστικού έργου τεκμηρίωσης ή επικαιρότητας μπορεί να εντοπίζεται στην σπανιότητα της προέλευσης των εικόνων λόγω της χρονικής συγκυρίας κατά την οποία αυτό κινηματογραφήθηκε, στην ατομικότητά του, οφειλόμενη στην δημιουργική εργασία

του σκηνοθέτη ως προς την σύλληψη, την θεματολογία και την κατάταξη του οπτικοακουστικού υλικού, καθώς και τον τρόπο λήψης και επεξεργασίας των εικόνων (βλ. ΠολΠρΑθ 5345/2004 ΔιΜΕΕ 2005.94 με σύμφωνες παρατηρήσεις Δ. Καλλινίκου). Όταν ελλείπει η πρωτοτυπία τότε ορθότερο είναι να χαρακτηρίσουμε το αποτέλεσμα ως απλή οπτικοακουστική καταγραφή ή οπτικοακουστική εκπομπή (βλ. Τ.-Ε. Συνοδινού, ό.π.). Εξάλλου, αυτονόητο είναι ότι προστατεύεται μόνο το μέρος του οπτικοακουστικού έργου, το οποίο εμφανίζει πρωτοτυπία (βλ. ΕφΑθ 2932/2006 ΕφΑΔ 2008.794, Κοτσιρή-Σταματούδη, Ερμ. ν. 2121/1993, α. 2, 33/Σταματούδη, πρβλ. ΑΠ 196/2010 ό.π., απόφαση ΔΕΕ της 4ης Οκτωβρίου 2011, C-403/2008 και C-429/2008, Football Association Premier League, ΔιΜΕΕ 2011.406, σκέψη 156, απόφαση Δ.Ε.Κ. της 16ης Ιουλίου 2009, C-5/08, Infopaq, ΔιΜΕΕ 2009.426, σκέψεις 37-39). 9. Σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 34 § 1 εδ. γ` ν. 2121/1993 το οπτικοακουστικό έργο θεωρείται περατωμένο, όταν εγκριθεί από τον πνευματικό δημιουργό, ήτοι κατά τεκμήριο τον σκηνοθέτη, το πρότυπο παραγωγής αντιτύπων προς εκμετάλλευση, όταν, δηλαδή, έχει διέλθει την διαδικασία της τελικής επεξεργασίας (μοντάζ).

Πάντως, το προερχόμενο από το γύρισμα σκηνών και επιμέρους πλάνων πρωτογενές οπτικοακουστικό υλικό προστατεύεται αυτοτελώς, ήτοι πριν την ενσωμάτωσή του σε ολοκληρωμένο οπτικοακουστικό έργο, ως έργο «οπτικοακουστικής μορφής», εφόσον βέβαια είναι πρωτότυπο, σύμφωνα με τα προδιαληφθέντα στην αμέσως προηγούμενη σκέψη (βλ. Γ. Χοτζόγλου, Το γύρισμα μίας κινηματογραφικής ταινίας - Αντικείμενο και υποκείμενο του δικαιώματος της πνευματικής Ιδιοκτησίας κατά το Ν 2121/1993, ΔιΜΕΕ 2008.205 επ.). 10. Το οπτικοακουστικό έργο ανήκει στην προβλεπόμενη στο άρθρο 7 § 2 ν. 2121/1993 κατηγορία των συλλογικών έργων, το οποίο απαρτίζεται από πολλές επιμέρους διαφορετικές μεταξύ τους συμβολές, οι οποίες διαμορφώνονται και συνενώνονται σε μία συνολική δημιουργία με άξονα τις δημιουργικές επιλογές του προσώπου του σκηνοθέτη [βλ. ΕφΑθ 2662/2013 ΧρΙΔ 2014.145, ΕφΑθ 2889/2010 ΔΕΕ 2010.1291, ΕφΑθ 6520/2008 ΔΕΕ 2009.325, ΕφΑθ 8532/2006 ΔΕΕ 2007.924, Δ. Καλλινίκου, Πνευματική ιδιοκτησία και συγγενικά δικαιώματα, 2008, 3η έκδ., σελ. 119, Μ.-Θ. Μαρίνου, Δικαιώματα εκμίσθωσης υλικών φορέων ήχου και εικόνας - Δικαιώματα συνθέτη και στιχουργού (γνωμ.), ΔΕΕ 2006.137, Τ.-Ε. Συνοδινού, ό.π., σελ. 104-105, Κοτσιρή-Σταματούδη, Ερμ. ν. 2121/1993, α. 7, 37/Α. Παπαδοπούλου, Μ.Δ. Παπαδοπούλου, Η άσκηση του ηθικού δικαιώματος στο δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας, διδ. διατριβή, 2005, σελ. 118· η διδακτορική διατριβή είναι προσβάσιμη στην ιστοσελίδα του Εθνικού Αρχείου Διδακτορικών Διατριβών <http://www.didaktorika.gr/eadd/>· βλ. ομοίως για το έργο «οπτικοακουστικής μορφής» Γ. Χοτζόγλου, ό.π.]. Πρόσωπα - πλην του σκηνοθέτη - των οποίων οι συμβολές έχουν δημιουργικό χαρακτήρα, και κατά κανόνα αποτελούν αυτοτελή έργα υπό την έννοια του άρθρου 2 ν. 2121/1993, είναι ο σεναριογράφος, ο συγγραφέας διαλόγων, ο συνθέτης της μουσικής, ο χειριστής της μηχανής λήψης (cameraman), ο σκηνογράφος, ο επεξεργαστής της τελικής σύνθεσης (monteur), ο διευθυντής φωτογραφίας (βλ. Γ. Κουμάντο, ό.π., σελ. 177, ιδίως υποσ. 431, όπου επισημαίνεται η αντιστοιχία της δημιουργίας του χειριστή της μηχανής λήψης με την φωτογραφική δημιουργία, Κοτσιρή-Σταματούδη, Ερμ. ν. 2121/1993, α. 9, 3/Α. Παπαδοπούλου και α. 34, 7/Μ. Κανελλοπούλου-Μπότη). Αυτονόητο είναι ότι δημιουργικό χαρακτήρα έχουν οι επιμέρους καλλιτεχνικές συμβολές, όταν παρουσιάζουν κάποια πρωτοβουλία στον πνευματικό τομέα, είναι, δηλαδή, αυτόνομες και όχι το αποτέλεσμα μίας απλής εκτέλεσης των οδηγιών του σκηνοθέτη (βλ. ΕφΘεσ 2165/2011 ΔιΜΕΕ 2012.68, Τ.-Ε. Συνοδινού, ό.π., σελ. 124-125, όπου και ειδική αναφορά στον cameraman, Κοτσιρή-Σταματούδη, Ερμ. ν. 2121/1993, α. 34, 7/Μ.

Κανελλοπούλου-Μπότη). 11. Το άρθρο 9 ν. 2121/1993 απονέμει με μαχητό τεκμήριο το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας επί του οπτικοακουστικού έργου στον σκηνοθέτη, ο οποίος διευθύνει πνευματικώς και συντονίζει τις αυτοτελείς συμβολές των περισσότερων δημιουργών. Είναι το πρόσωπο που αναλαμβάνει την απόδοση του σεναρίου με μορφή εικόνας και ήχου, επιλέγει τον τρόπο, των χώρων και τον χρόνο λήψης των σκηνών, αποφασίζει για την επεξεργασία της τελικής σύνθεσης (μοντάζ) και γενικώς έχει την ευθύνη για την τελική μορφή του έργου (βλ. Τ.-Ε. Συνοδινού, ό.π., σελ. 112, Κοτσίρη-Σταματούδη, Ερμ. ν. 2121/1993, α. 7, 42/Α. Παπαδοπούλου και α. 9, 6/Α. Παπαδοπούλου). Ούτως ή άλλως, ο σκηνοθέτης - εφόσον πράγματι διηύθυνε πνευματικώς και συντόνιζε τις συμβολές των περισσότερων δημιουργών - είναι κατ' άρθρο 7 § 2 εδ. β' ν. 2121/1993 ο αρχικός δικαιούχος του περιουσιακού και ηθικού δικαιώματος επί του οπτικοακουστικού έργου (βλ. ΠολΠρΑθ 1787/2013 ΔΕΕ 2013.595) ή του έργου «οπτικοακουστικής μορφής», όπου δεν λειτουργεί το τεκμήριο του άρθρου 9 ν. 2121/1993, καθώς αυτό (τεκμήριο) προϋποθέτει περατωμένο έργο κατά την έννοια του άρθρου 34 § 1 εδ. γ' ν. 2121/1993 (βλ. Γ. Χοτζόγλου, ό.π.). 12. Η παράνομη αναπαραγωγή του οπτικοακουστικού έργου συνιστά προσβολή τόσο του συλλογικού έργου, όσο και των επιμέρους συμβολών (βλ. Κοτσίρη-Σταματούδη, Ερμ. ν. 2121/1993, α. 7, 38/Α. Παπαδοπούλου, Μ.Δ. Παπαδοπούλου, ό.π., σελ. 120).

Αντίστοιχα, η αναπαραγωγή επιμέρους συμβολής, η οποία δεν επιδέχεται χωριστής και αυτόνομης εκμετάλλευσης, προσβάλλει το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας επί του συλλογικού έργου. Τέτοιου είδους συμβολή αποτελεί ιδίως εκείνη του χειριστή της μηχανής λήψης (cameraman), αφού συνιστά τον πυρήνα, ήτοι το ελάχιστο περιεχόμενο ενός οπτικοακουστικού έργου ή έργου «οπτικοακουστικής μορφής». Συνεπώς, ο σκηνοθέτης νομιμοποιείται ενεργητικά να αξιώσει δικαστική προστασία έναντι όποιου αναπαράγει έστω και μερικά μόνο πλάνα του οπτικοακουστικού έργου (πρβλ. Μ.Δ. Παπαδοπούλου, ό.π., σελ. 120). 13. Η διάταξη του άρθρου 3 § 1 περ. α' ν. 2121/1993 παρέχει στον δημιουργό την εξουσία να επιτρέπει ή να απαγορεύει την αναπαραγωγή, ήτοι τον πολλαπλασιασμό, του έργου (ολόκληρου ή μέρους του, εάν αυτό παρουσιάζει πρωτοτυπία), ανεξαρτήτως ποσότητας ή αριθμού, σε οποιαδήποτε μορφή, με οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο, επί υλικού ή άυλου φορέα, σταθερή ή προσωρινή, άμεση ή έμμεση, εσκεμμένη ή μη (βλ. Κοτσίρη-Σταματούδη, Ερμ. ν. 2121/1993, α. 3, 24/Σταματούδη). Ένα οπτικοακουστικό έργο αναπαράγεται π.χ. με την αντιγραφή πλάνων του και την συμπερίληψή τους σε έτερο οπτικοακουστικό έργο (βλ. ΕφΑθ 6395/2013 ό.π.). 14. Ως μετάδοση κατά την έννοια της διάταξης του άρθρου 3 § 1 περ. ζ' ν. 2121/1993 θεωρείται η πρώτη μετάδοση ενός έργου και ως αναμετάδοση η κάθε μορφής μετάδοση από τον ίδιο ραδιοηλεκτρονικό σταθμό ή από τρίτους, η οποία έπεται χρονικά της πρώτης. Ως αναμετάδοση θεωρείται και η ταυτόχρονη μετάδοση από έναν ραδιοηλεκτρονικό οργανισμό της εκπομπής άλλου οργανισμού (βλ. Κοτσίρη-Σταματούδη, Ερμ. ν. 2121/1993, α. 3, 78/Σταματούδη). 15. Η κατ' άρθρο 4 § 1 περ. β' ν. 2121/1993 εξουσία αναγνώρισης της πατρότητας αναλύεται σε δύο ειδικότερες εξουσίες: α) την εξουσία της ουσιαστικής αναγνώρισης του γεγονότος ότι ο δικαιούχος είναι δημιουργός του έργου και β) στην εξουσία να απαιτεί τη μνεία του ονόματός του πάνω σε κάθε αντίτυπο του έργου και σε κάθε δημόσια χρήση (βλ. ΕφΘεσ 2165/2011 ό.π., ΕφΑθ 885/2009 ΔΕΕ 2009.707, ΕφΑθ 8138/2000 ΔΕΕ 2001.60, Γ. Κουμάντο, ό.π., σελ. 258, Κοτσίρη-Σταματούδη, Ερμ. ν. 2121/1993, α. 4, 53/Μ.Δ. Παπαδοπούλου). Έτσι, η παράλειψη, με οποιονδήποτε τρόπο, της αναφοράς του ονόματος του δημιουργού, έστω και χωρίς αμφισβήτηση της πατρότητας του έργου, αποτελεί προσβολή του ηθικού δικαιώματος (βλ. ΕφΑθ 6520/2008 ό.π.).

Η προβολή του ονόματος του δημιουργού πρέπει κάθε φορά να γίνεται με τον τρόπο, που επιβάλλεται από το είδος του έργου και από τον τρόπο της παρουσιάσεώς του στο κοινό, να ακολουθούνται δε και οι διαμορφωμένες συνήθειες, εφόσον δεν υπάρχει διαφορετική συμβατική ρύθμιση (βλ. ΕφΑθ 6520/2008 ό.π., Γ. Κουμάντο, ό.π., σελ. 259, Κοτσιρή-Σταματούδη, Ερμ. ν. 2121/1993, α. 4, 63/Μ.Δ. Παπαδοπούλου, Χ. Τσίγκου, ό.π., στο λήμμα «Πατρότητα», σελ. 382 αρ. 2). 16. Η κατ' άρθρο 4 § 1 περ. γ' ν. 2121/1993 εξουσία περιφρούρησης της ακεραιότητας του έργου παρέχει - υπό την αρνητική της όψη - στον δημιουργό το δικαίωμα να απαγορεύει κάθε άμεση ή έμμεση μεταβολή του έργου. Άμεσα μεταβάλλεται το έργο με τροποποίησή του, έννοια στην οποία υπάγονται η παραμόρφωση και η περικοπή. Ως παραμόρφωση νοείται η διαστρέβλωση ή παραποίηση του υλικού φορέα του έργου ή μέρους του έργου, είτε η διαστρεβλωμένη ή παραποιημένη απόδοση του έργου. Ως περικοπή νοείται η αφαίρεση ενός ή περισσότερων τμημάτων ενός έργου ή η ελλιπής απόδοση ενός έργου, που οδηγεί σε μία ανακριβή εικόνα του, εφόσον δεν μεταφέρεται ολοκληρωμένη η σύλληψη του δημιουργού, αλλά μόνο αποσπασματικώς. Η συνδεόμενη με τις «συνθήκες παρουσίασης» έμμεση μεταβολή του έργου μπορεί να αναφέρεται και στον τρόπο, με τον οποίο ένα έργο εμφανίζεται ή αποδίδεται, εάν αυτός υποδηλώνει υποβιβασμό του έργου ή αλλοίωση της νοηματικής, αισθητικής ή επιστημονικής λειτουργίας του (βλ. Δ. Καλλινίκου, ό.π., σελ. 133, Α. Παπαδοπούλου,

Το δικαίωμα του δημιουργού για διατήρηση της ακεραιότητας του έργου του, 1997, σελ. 92 επ., Μ.Δ. Παπαδοπούλου, ό.π., σελ. 357 επ.). Έτσι, προσβάλλεται η ηθική εξουσία περιφρούρησης της ακεραιότητας, όταν χρησιμοποιούνται πλάνα του οπτικοακουστικού έργου ή του έργου «οπτικοακουστικής μορφής» σε έτερο οπτικοακουστικό έργο ή σε οπτικοακουστική εκπομπή, καθώς και όταν με τον τρόπο ενσωμάτωσης αυτών των πλάνων διαστρεβλώνεται το μήνυμα ή ο χαρακτήρας του έργου (βλ. Τ.-Ε. Συνοδινού, ό.π., σελ. 144-145). 17. Τέλος, από το άρθρο 71 ΑΚ προκύπτει ότι το νομικό πρόσωπο ευθύνεται για τις πράξεις ή τις παραλείψεις των οργάνων που κατά τα άρθρα 65, 67 και 68 ΑΚ το αντιπροσωπεύουν και εκφράζουν τη βούλησή του, εφόσον η πράξη ή παράλειψη έλαβε χώρα κατά την ενάσκηση των καθηκόντων που τους είχαν ανατεθεί και παράγει υποχρέωση προς αποζημίωση. Στην περίπτωση δε που η πράξη ή η παράλειψη του αρμοδίου οργάνου είναι υπαίτια και παράγει υποχρέωση αποζημίωσης ευθύνεται και αυτός σε ολόκληρο με το νομικό πρόσωπο (βλ. ΑΠ 1844/2006 ΔΕΕ 2007.466, ΕφΑθ 5210/2012 ΔΕΕ 2013.239). 18. Στην προκείμενη περίπτωση, ο ενάγων με την υπό κρίση αγωγή, όπως παραδεκτώς κατ' άρθρο 224 εδ. β' ΚΠολΔ συμπληρώθηκε η ιστορική της βάση με τις προτάσεις, ισχυρίζεται ότι είναι σκηνοθέτης των οπτικοακουστικών έργων τεκμηρίωσης με τίτλο «Η ...», «Η» και «Α...». Ότι για την δημιουργία των ως άνω έργων χρησιμοποιήθηκε σπάνιο οπτικοακουστικό υλικό επικαιρότητας ληφθέν στην διάρκεια των ετών 1964-1975 με δαπάνες και υπό την πνευματική διεύθυνσή του, καθώς ο ίδιος επέλεξε τα προς αποτύπωση θέματα σε εικόνα και ήχο, σύμφωνα με τις δικές του πολιτικές θέσεις και ιστορικές εκτιμήσεις, συντονίζοντας τις επιμέρους συμβολές, μεταξύ άλλων, του χειριστή της μηχανής λήψης (καμεραμάν) και του ηχολήπτη, τους οποίους ο ίδιος είχε προσλάβει. Ότι τα επίδικα οπτικοακουστικά έργα τεκμηρίωσης και το επίδικο έργο οπτικοακουστικής μορφής (οπτικοακουστικό υλικό επικαιρότητας) έχουν τα αναλυτικώς αναφερόμενα στην αγωγή στοιχεία πρωτοτυπίας ως προς την σπανιότητά τους, την σύλληψη, την θεματολογία και την κατάταξη του οπτικοακουστικού υλικού, καθώς και τον τρόπο λήψης και επεξεργασίας των εικόνων.

Ότι το χρονικό διάστημα από 7.2.2008 έως 17.11.2012 η αρχική διάδικος, εταιρία με τον διακριτικό τίτλο «ΕΡΤ ΑΕ», αναπαρήγαγε πλάνα από τα ως άνω έργα τεκμηρίωσης, καθώς και από

το ανωτέρω οπτικοακουστικό υλικό επικαιρότητας, ενσωματώνοντας αυτά σε πενήντα δύο τηλεοπτικές εκπομπές παραγωγής της, τις οποίες μετέδωσε και αναμετέδωσε από τους αναφερόμενους στην αγωγή ραδιοτηλεοπτικούς σταθμούς. Ότι τα επίδικα πλάνα προβλήθηκαν συνολικώς για 9.172 δευτερόλεπτα, εκ των οποίων τα 5.857 δευτερόλεπτα αφορούσαν πρώτες προβολές των εκπομπών της παραπάνω αρχικής διαδίκου, στις οποίες αυτά (πλάνα) ενσωματώθηκαν, τα δε υπόλοιπα 3.315 δευτερόλεπτα αφορούσαν επαναληπτικές προβολές. Ότι η αμοιβή που συνήθως καταβάλλεται από τηλεοπτικούς σταθμούς σε σκηνοθέτες για ανάλογες χρήσεις ανέρχεται στο ποσό των 20 € ανά δευτερόλεπτο πρώτης προβολής και στο ποσό των 12 € ανά δευτερόλεπτο κάθε επαναλαμβανόμενης προβολής, ήτοι στο συνολικό ποσό των 156.920 € (117.140 € + 39.780 €).

Ότι το χρονικό διάστημα από τον Αύγουστο του έτους 2012, οπότε και ανέλαβε καθήκοντα νόμιμου εκπροσώπου της αρχικής διαδίκου ο δεύτερος εναγόμενος, έως και τις 17.11.2012 αναπαρήχθησαν πλάνα του οπτικοακουστικού έργου τεκμηρίωσης με τίτλο «.....» σε τρεις εκπομπές και συγκεκριμένα: α) στο δέκατο επεισόδιο με τίτλο «.....» της τηλεοπτικής σειράς με τίτλο «Δ....», το οποίο αναμεταδόθηκε στις 11.09.2012 και 12.9.2012 από τους τηλεοπτικούς σταθμούς «ERT WORLD Ευρώπης» και «ERT WORLD Β. και Ν. Αμερικής και Αυστραλίας», καθώς και στις 27.09.2012 και 29.09.2012 από τον τηλεοπτικό σταθμό «NET», β) στην εκπομπή με τίτλο «.....», η οποία μεταδόθηκε στις 2.11.2012 από τον τηλεοπτικό σταθμό «NET», και γ) στην εκπομπή με τίτλο «.....», η οποία μεταδόθηκε στις 17.11.2012 από τους τηλεοπτικούς σταθμούς «ET1», «ERT WORLD Ευρώπης» και «ERT WORLD Β. και Ν. Αμερικής και Αυστραλίας». Ότι κατά τις προαναφερόμενες μεταδόσεις και αναμεταδόσεις του χρονικού διαστήματος Σεπτεμβρίου - Νοεμβρίου 2012 προβλήθηκαν τα αναπαραχθέντα πλάνα για 319 δευτερόλεπτα, εκ των οποίων τα 217 δευτερόλεπτα αφορούσαν πρώτες προβολές των εκπομπών της πρώτης εναγομένης, στα οποία αυτά (πλάνα) ενσωματώθηκαν, τα δε υπόλοιπα 102 δευτερόλεπτα αφορούσαν επαναληπτικές προβολές.

Ότι προσεβλήθη το ηθικό δικαίωμά του επί των έργων, αφενός μεν διότι αυτά χρησιμοποιήθηκαν τμηματικώς μόνο αλλοιώνοντας το ιστορικό και καλλιτεχνικό μήνυμά τους, αφετέρου δε επειδή σε καμία από τις πενήντα δύο προπεριγραφόμενες προσβολές δεν έγινε μνεία του ονόματός του ως δημιουργού των οπτικοακουστικών έργων τεκμηρίωσης και του έργου οπτικοακουστικής μορφής (υλικού επικαιρότητας). Τέλος, ότι από την προσβολή των ηθικών εξουσιών του υπέστη ηθική βλάβη, για την χρηματική ικανοποίηση της οποίας πρέπει να του καταβληθεί το ποσό των 50.045 €. 19. Ζητεί δε: α) να υποχρεωθούν οι εναγόμενοι να άρουν την προσβολή, ήτοι την άνευ αδείας αναπαραγωγή, διανομή, ραδιοτηλεοπτική μετάδοση, παρουσίαση στο κοινό και εν γένει οποιαδήποτε εκμετάλλευση των επίδικων οπτικοακουστικών έργων και των τμημάτων αυτών, β) να παραλείπουν την προσβολή στο μέλλον, γ) να απειληθεί χρηματική ποινή ύψους 3.000 € κατά των εναγομένων για κάθε παράβαση της υποχρέωσης παραλείψεως, δ) να υποχρεωθούν οι εναγόμενοι να του καταβάλουν νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής και εις ολόκληρον ευθυνόμενοι το ποσό των 313.840 € ως αποκατάσταση της περιουσιακής του ζημίας, το οποίο ισούται με το διπλάσιο της προπαρατιθέμενης για την ως άνω προσβολή ανάλογης αμοιβής, καθώς και το ποσό των 50.000 € ως χρηματική ικανοποίηση για την ηθική του βλάβη, επιφυλασσόμενος να διεκδικήσει το υπόλοιπο ποσό των 45 € ενώπιον των ποινικών δικαστηρίων, ε) να κηρυχθεί η απόφαση προσωρινώς εκτελεστή, στ) να διαταχθεί η προσωπική κράτηση του δεύτερου εναγομένου λόγω της αδικπραξίας του ως μέσο αναγκαστικής εκτέλεσης για την ικανοποίηση της υπό στοιχεία δ' χρηματικής απαίτησης και ζ) να καταδικασθούν οι εναγόμενοι στην δικαστική του

δαπάνη. 20. Με το παραπάνω περιεχόμενο και αιτήματα η αγωγή παραδεκτώς εισάγεται για να συζητηθεί ενώπιον του Δικαστηρίου κατά την τακτική διαδικασία (α. ως προς την καθ' ύλην και κατά τόπο αρμοδιότητα βλ. άρθρα 18, 25 § 2 ΚΠολΔ, β. ως προς την λειτουργική αρμοδιότητα της Α' Σύνθεσης του 3ου Πολιτικού Τμήματος βλ. άρθρο 3 § 26α Ν. 2479/1997 σε συνδυασμό με το άρθρο 2 του Κανονισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του Πρωτοδικείου Αθηνών που δημοσιεύθηκε στο Φ.Ε.Κ. Β' 693/21.5.2010), απορριπτόμενου του αρνητικού περί αοριστίας ισχυρισμού των εναγομένων, διότι η αγωγή διαλαμβάνει σαφώς κατ' άρθρο 216 § 1 ΚΠολΔ όλα τα αναγκαία για την θεμελίωσή της γεγονότα, ιδίως δε τα στοιχεία εκείνα που προσδίδουν πρωτοτυπία στα τμήματα του επίδικου έργου, τα οποία αναπαρήχθησαν και προβλήθηκαν από την αρχική διάδικο, εταιρία με τον διακριτικό τίτλο ΕΡΤ ΑΕ. Είναι νόμιμη, εκτός από: α) το σκέλος της εναντίον του δεύτερου εναγομένου υποκειμενικώς σωρευθείσας αγωγής, το οποίο αφορά προσβολές του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας που έλαβαν χώρα το προηγούμενο της ανάληψης των καθηκόντων του ως νομίμου εκπροσώπου της «ΕΡΤ ΑΕ» χρονικό διάστημα, ήτοι τις προ του Αυγούστου του έτους 2012 προσβολές, διότι δεν συνδέονται με πράξεις ή παραλείψεις του, και β) τα υπό στοιχεία α', β' και γ' αιτήματα, αφού στις προτάσεις του ενάγοντος εκτίθενται πραγματικά περιστατικά, όπως η κατάργηση της αρχικής διαδίκου και η παύση της νόμιμης εκπροσώπησης από τον δεύτερο εναγόμενο, από τα οποία προκύπτει ότι δεν υφίσταται πλέον προσβολή, ούτε αναμένεται επανάληψή της στο μέλλον (βλ. Α. Παπαδοπούλου, ό.π., σελ. 259 επ., Μ.Δ. Παπαδοπούλου, ό.π., σελ. 538 επ.). Ερείδεται στις διατάξεις των άρθρων 65, 67, 68, 71, 287, 297-299, 340, 346, 481, 482, 914, 926, 932 ΑΚ, 1, 2 §§ 1, 4, 3 §§ 1 περ. α' και ζ', 2, 4 § 1 περ. β' και γ', 7 § 2, 9, 63B, 65 §§ 2 και 4 Ν. 2121/1993, 74, 176, 216, 218, 907, 908 § 1 περ. γ' και 1047 ΚΠολΔ. Επομένως, πρέπει να ερευνηθεί περαιτέρω κατ' ουσίαν, δεδομένου ότι έχει καταβληθεί το απαιτούμενο τέλος δικαστικού ενσήμου με τα ανάλογα επ' αυτού ποσοστά προσαυξήσεων υπέρ του ΤΑΧΔΙΚ, Τ.Π.Δ.Α. και ΕΤΑΑ-ΤΑΝ (βλ. το με αριθμό VI-13833431/28.9.2014 διπλότυπο εισπραξης της Δ.Ο.Υ. ΙΓ' Αθηνών με τα επ' αυτού κινητά επισήματα του ΤΠΔΑ, καθώς και το με αριθμό Α-720079/29.9.2014 δικαστικό ένσημο του ΕΤΑΑ-ΤΑΝ). 21. Ο δεύτερος εναγόμενος ερημοδικεί και οι περιεχόμενοι στην υποκειμενικώς σωρευθείσα εναντίον του αγωγή πραγματικοί ισχυρισμοί θεωρούνται ομολογημένοι σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 271 § 3 ΚΠολΔ. Αντίθετα, το ύψος της εύλογης χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης, δεν μπορεί να θεωρηθεί ομολογημένο, αφού δεν αποτελεί πραγματικό περιστατικό που μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο ομολογίας, διαμορφώνεται δε κατά την κυριαρχική κρίση του Δικαστηρίου και με βάση τα διδάγματα της κοινής πείρας. Κατόπιν τούτων, το Δικαστήριο κρίνει ότι για την χρηματική ικανοποίηση της ηθικής βλάβης που υπέστη από την αδικοπραξία του δεύτερου εναγομένου ο ενάγων, πρέπει να επιδικασθεί σε αυτόν (ενάγοντα) το ποσό των πεντακοσίων ευρώ (500 €), το οποίο κρίνεται εύλογο και δίκαιο με βάση τον βαθμό πταισματος του δεύτερου εναγομένου, τις συνθήκες τέλεσης του αδικήματος, το είδος, την βαρύτητα και την έκταση της προσβολής, την οικονομική και κοινωνική κατάσταση των διαδίκων (ενάγοντος και δεύτερου εναγομένου). Εξάλλου, απορριπτέα ως αβάσιμα στην ουσία τους είναι και τα αιτήματα: α) περί κηρύξεως της απόφασης προσωρινά εκτελεστής, διότι το Δικαστήριο κρίνει ότι δεν συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι, ούτε η καθυστέρηση στην εκτέλεση μπορεί να προκαλέσει σημαντική ζημία στον ενάγοντα, και β) περί προσωπικής κράτησης του δεύτερου εναγομένου, καθώς η κατ' αυτού χρηματική απαίτηση υπολείπεται του αναγραφόμενου στην διάταξη του άρθρου 1047 § 2 ΚΠολΔ ορίου των τριάντα χιλιάδων ευρώ (30.000 €). 22. Συνεπώς, η υποκειμενικώς σωρευθείσα εναντίον του δεύτερου εναγομένου αγωγή πρέπει, σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 271 § 3 ΚΠολΔ, να γίνει εν μέρει δεκτή, κατά το μέρος που κρίθηκε νόμιμη,

και να υποχρεωθεί ο τελευταίος να καταβάλει στον ενάγοντα το χρηματικό ποσό των 11.128 € [(217 δλ. πρώτης προβολής x 20 € x 2 = 8.680 €) + (102 δλ. δεύτερης προβολής x 12 € x 2 = 2.448 €)] για την αποκατάσταση της περιουσιακής του ζημίας και το ποσό των 500 € ως χρηματική ικανοποίηση της ηθικής βλάβης του, ήτοι το συνολικό ποσό των έντεκα χιλιάδων εξακοσίων είκοσι οκτώ ευρώ (11.628 €), με το νόμιμο τόκο από την επίδοση της αγωγής. Τέλος, ο δεύτερος εναγόμενος πρέπει να καταδικασθεί στην εν μέρει δικαστική δαπάνη του ενάγοντος, η οποία αντιστοιχεί στην έκταση της ήττας του, κατά τα ειδικότερα στο διατακτικό οριζόμενα (άρθρα 178 § 1 και 191 § 2 ΚΠολΔ). 23. Περαιτέρω, το τιτλοφορούμενο «Παράθεση αποσπασμάτων» άρθρο 19 του τέταρτου κεφαλαίου του ν. 2121/1993 προβλέπει τα εξής: «Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η παράθεση σύντομων αποσπασμάτων από έργο άλλου νομίμως δημοσιευμένου για την υποστήριξη της γνώμης εκείνου που παραθέτει ή την κριτική της γνώμης του άλλου, εφόσον η παράθεση των αποσπασμάτων αυτών είναι σύμφωνη προς τα χρηστά ήθη και η έκταση των αποσπασμάτων δικαιολογείται από τον επιδιωκόμενο σκοπό. Η παράθεση του αποσπάσματος πρέπει να συνοδεύεται από την ένδειξη της πηγής και των ονομάτων του δημιουργού και του εκδότη, εφόσον τα ονόματα αυτά εμφανίζονται στην πηγή». Αντίστοιχος περιορισμός του περιουσιακού δικαιώματος του δημιουργού προβλέπεται στο άρθρο 10 § 1 της κυρωθείσας με τον ν. 100/1975 συμβάσεως της Βέρνης «διά την προστασίαν των λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων της 9 Σεπτεμβρίου 1886», όπως αυτή αναθεωρήθηκε στο Παρίσι το έτος 1971, αλλά και στο άρθρο 5 § 3 στ. δ` της οδηγίας 2001/29/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22ας Μαΐου 2001, σύμφωνα με το οποίο: «Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν εξαιρέσεις ή περιορισμούς στα δικαιώματα που αναφέρονται στα άρθρα 2 και 3, στις ακόλουθες περιπτώσεις: ... δ) παράθεση αποσπασμάτων με σκοπό την άσκηση κριτικής ή βιβλιοπαρουσίασης, υπό τον όρο ότι αφορούν έργο ή άλλα αντικείμενα τα οποία έχουν ήδη καταστεί νομίμως προσιτά στο κοινό, ότι αναφέρεται η πηγή, συμπεριλαμβανομένου του ονόματος του δημιουργού, εκτός εάν διαπιστωθεί ότι αυτό είναι αδύνατο και ότι η παράθεση αυτή είναι σύμφωνη με τα χρηστά ήθη και η έκτασή της δικαιολογείται ως εκ του σκοπού της». Ο νομοθέτης με την θέσπιση της διάταξης του άρθρου 19 ν. 2121/1993 αποσκοπούσε στην προάσπιση της ελευθερίας της έκφρασης και την προώθηση της επιστημονικής προόδου και γενικότερα του επιστημονικού διαλόγου με την υποστήριξη της ελεύθερης ανταλλαγής απόψεων και της - ενδεχόμενης - αντιπαράθεσής τους (βλ. Γ. Κουμάντο, ό.π., 292-293, Κοτσίρη-Σταματούδη, Ερμ. ν. 2121/1993, α. 19, 1/Μ.Δ. Παπαδοπούλου, Τ.-Ε. Συνοδινού, Πνευματική Ιδιοκτησία & Νέες Τεχνολογίες, 2008, σελ. 209, Χ. Τσίγκου, Πνευματική ιδιοκτησία Λημματογραφημένη ερμηνεία, 2008, στο λήμμα «Παράθεση αποσπασμάτων», σελ. 374 αρ. 1, Π. Κωνσταντίνου, Εξαιρέσεις και περιορισμοί του περιουσιακού δικαιώματος του δημιουργού: Ο «έλεγχος των τριών βημάτων», διδ. διατριβή, 2011, σελ. 428· η διδακτορική διατριβή είναι προσπελάσιμη στην προαναφερόμενη ιστοσελίδα του Εθνικού Αρχείου Διδακτορικών Διατριβών). 24. Το τιτλοφορούμενο «Ρήτρα γενικής εφαρμογής επί των περιορισμών» άρθρο 28Γ ν. 2121/1993, όπως προστέθηκε με το άρθρο 81 § 2 ν. 3057/2002, ορίζει τα εξής: «Οι περιορισμοί που προβλέπονται στο τέταρτο κεφάλαιο του Ν. 2121/1993, όπως ισχύει, εφαρμόζονται μόνο σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις, οι οποίες δεν αντίκεινται στην κανονική εκμετάλλευση του έργου ή άλλου προστατευόμενου αντικειμένου και δεν θίγουν αδικαιολόγητα τα έννομα συμφέροντα του δικαιούχου». Με την προαναφερόμενη προσθήκη μεταφέρθηκε το άρθρο 5 § 5 της οδηγίας 2001/29/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22ας Μαΐου 2001 (βλ. και άρθρο 71 § 6 ν. 2121/1993) ως προς την ρήτρα γενικής εφαρμογής ή άλλως τον έλεγχο των τριών βημάτων ή σταδίων («three-step test»). Βάση της ως άνω κοινοτικής διάταξης αποτέλεσε

η διάταξη του άρθρου 9 § 2 της συμβάσεως της Βέρνης, με την οποία προβλέπεται η δυνατότητα εισαγωγής περιορισμών του αποκλειστικού δικαιώματος αναπαραγωγής των δημιουργών «λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων», όρος που συμπεριλαμβάνει κατ' άρθρο 2 § 1 της ίδιας διεθνούς συμβάσεως «τα κινηματογραφικά έργα, με τα οποία εξομοιούνται τα εκφραζόμενα διά μέσου αναλόγου προς την κινηματογραφίαν».

Τέλος, με το άρθρο 10 της κυρωθείσας με το ν. 3184/2003 Συνθήκης του Παγκόσμιου Οργανισμού Διανοητικής Ιδιοκτησίας για την πνευματική ιδιοκτησία, η οποία υιοθετήθηκε στη Γενεύη στις 20 Δεκεμβρίου 1996, προβλέπεται αντίστοιχη δυνατότητα θέσπισης περιορισμών - μεταξύ άλλων και - του αποκλειστικού δικαιώματος της παρουσίασης στο κοινό των «λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων» (σύμφωνα με το άρθρο 3 της Συνθήκης ΠΟΔΙ εφαρμόζεται αναλογικά το άρθρο 2 § 1 της συμβάσεως της Βέρνης ως προς την έννοια των «λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων»). 25. Από των συνδυασμό των ως άνω διατάξεων των άρθρων 19 και 28Γ ν. 2121/1993 συνάγονται τα εξής: α) το άρθρο 19 ν. 2121/1993 εισάγει εξαίρεση στον αποκλειστικό και απόλυτο χαρακτήρα του περιουσιακού δικαιώματος του δημιουργού και στην αρχή ότι ο τελευταίος πρέπει να συμμετέχει οικονομικά για κάθε χρήση του έργου του και ως εκ τούτου επιδέχεται στενής ερμηνείας [σύμφωνα με τον καταγόμενο από το ρωμαϊκό δίκαιο μεθοδολογικό κανόνα «singularia non sunt extendenda», «exceptio stricti juris» ή «exceptio est strictissimae interpretationis»· βλ. Κοτσίρη-Σταματούδη, Ερμ. ν. 2121/1993, Εισ. 4ου Κεφ./6/Μ.Δ. Παπαδοπούλου, Χ. Τσίγκου, Πνευματική ιδιοκτησία Λημματογραφημένη ερμηνεία, 2008, στο λήμμα «Περιορισμοί του περιουσιακού δικαιώματος του δημιουργού και των συγγενικών δικαιούχων», σελ. 389 αρ. 3, απόφαση ΔΕΕ της 1ης Δεκεμβρίου 2011, C-145/2010, Painer, ECLI:EU:C:2011:798, σκέψη 133, ως προς την διάταξη του άρθρου 5 § 3 στ. δ' της οδηγίας 2001/29/ΕΚ, πρβλ. ΣυμβΑΠ Ολ. (Ποιν.) 1/2009 ΔιΜΕΕ 2009.527 ως προς το άρθρο 27 ν. 2121/1993, ΠολΠρΑθ 3141/2015, αδημ., ως προς το άρθρο 26 του ίδιου νόμου, επίσης πρβλ. αποφάσεις ΔΕΕ της 3ης Σεπτεμβρίου 2014, C-201/2013, Deckmyn, ΔιΜΕΕ 2014.569, σκέψη 22, ΔΕΕ της 5ης Ιουνίου 2014, C-360/2013, Public Relations Consultants Association, ΔιΜΕΕ 2014.402, σκέψη 23, ΔΕΕ της 10ης Απριλίου 2014, C-435/2012, ACI Adam, ΔιΜΕΕ 2014.573, σκέψεις 22-23, Football Association Premier League σκέψη 162 και Infopaq σκέψεις 56-57, ως προς διάφορες περιπτώσεις των διατάξεων του άρθρου 5 §§§ 1-3 της οδηγίας 2001/29/ΕΚ].

Πάντως, η συστατική ερμηνεία δεν πρέπει να καθιστά πρακτικώς ανεφάρμοστη την εξαίρεση που θεσπίζεται με το άρθρο αυτό και να μην έρχεται σε αντίθεση με τον σκοπό της (βλ. απόφαση ΔΕΕ της 11ης Σεπτεμβρίου 2014, C-117/2013, Ulmer, ΔιΜΕΕ 2015.281, σκέψεις 31-33, 43, Deckmyn σκέψη 23, Painer σκέψη 133, Football Association Premier League σκέψη 163· βλ. επίσης Μ.-Θ. Μαρίνο, Η a priori συστατική ερμηνεία των ορίων του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας και η απαγόρευση αναλογικής εφαρμογής τους - Δύο νομικοί «μύθοι»; ΔιΜΕΕ 2014.326 ως προς την αποφασιστική σημασία του «τέλους» εισαγωγής μιας εξαίρεσης και την ανάγκη τελολογικής στάθμισης των αντικρουόμενων συμφερόντων δημιουργών και ολότητας). 26. β) Η εξαίρεση του άρθρου 19 ν. 2121/1993 απαιτεί σωρευτικώς (πρβλ. Infopaq σκέψη 55) την συνδρομή των ακόλουθων προϋποθέσεων: ι) το παρατιθέμενο απόσπασμα πρέπει, αφενός μεν να προέρχεται από έργο που προστατεύεται από το δίκαιο πνευματικής ιδιοκτησίας, αφετέρου δε να εμφανίζει τα χαρακτηριστικά στοιχεία που προσδίδουν σε αυτό καθαυτό (το απόσπασμα) πρωτοτυπία (βλ. Κοτσίρη-Σταματούδη, Ερμ. ν. 2121/1993, α. 19, 21/Μ.Δ. Παπαδοπούλου, Χ. Τσίγκου, ό.π., στο λήμμα «Παράθεση αποσπασμάτων», σελ. 375 αρ. 2, Ε. Σταματούδη, Δικαιώματα φωτογράφων και δημοσίευση φωτογραφιών σε ΜΜΕ, στο συλλογικό έργο «Δημοσιογράφοι και εκδότες ΜΜΕ -

Ζητήματα πνευματικής ιδιοκτησίας», 2009, σελ. 263 επ., ιδίως σελ. 286). Ειδάλλως, δεν καλείται σε εφαρμογή το άρθρο 19 ν. 2121/1993, διότι αυτό εισάγει περιορισμό του περιουσιακού δικαιώματος του δημιουργού, το οποίο (δικαίωμα), όμως, αποκτάται κατ' άρθρο 1 § 1 ν. 2121/1993 με την δημιουργία έργου, όπως αυτό προσδιορίζεται στο άρθρο 2 του ίδιου νόμου (αντίθετα, στερείται σημασίας η φύση του έργου, στο οποίο παρατίθεται το απόσπασμα· βλ. σχετ. Ραίη σκέψεις 130 επ.). Μάλιστα, ελλείπει ειδικής πρόνοιας ως προς το είδος των έργων από τα οποία λαμβάνεται το απόσπασμα, πρέπει να γίνει δεκτό ότι το ρυθμιστικό πεδίο του άρθρου 19 ν. 2121/1993 καταλαμβάνει όλα τα πρωτότυπα πνευματικά δημιουργήματα λόγου, τέχνης ή επιστήμης, που εκφράζονται με οποιαδήποτε μορφή (βλ. Κοτσίρη-Σταματούδη, Ερμ. ν. 2121/1993, α. 19, 22 επ./Μ.Δ. Παπαδοπούλου, ιδίως αρ. 30 όπου και παράδειγμα χρήσης αποσπάσματος οπτικοακουστικού έργου).

Σημειωτέον ότι, η ανάγκη συσταλτικής ερμηνείας ή ερμηνείας της διατάξεως του άρθρου 19 ν. 2121/1993 υπό το πρίσμα του άρθρου 28Γ του ίδιου νόμου δεν συνεπάγεται περιορισμό του πεδίου εφαρμογής της με την αξίωση συνδρομής έτερων προϋποθέσεων κείμενων πέραν του γράμματός της, όπως, π.χ., την προέλευση του αποσπάσματος αποκλειστικώς από έργο λόγου (πρβλ. ΠολΠρΑθ 3141/2015, αδημ., σκέψη 20). ii) Το έργο, από το οποίο παρατίθεται το απόσπασμα, πρέπει να έχει δημοσιευθεί νομίμως, ήτοι να έχει καταστεί προσιτό στο κοινό με οποιονδήποτε τρόπο και με την συναίνεση του δημιουργού (βλ. Κοτσίρη-Σταματούδη, Ερμ. ν. 2121/1993, α. 19, 41/Μ.Δ. Παπαδοπούλου). iii) Η παράθεση πρέπει να γίνεται αποκλειστικώς για την υποστήριξη της γνώμης (στην οποία περιλαμβάνεται και η επιστημονική τεκμηρίωση) εκείνου που παραθέτει ή για την άσκηση κριτικής - επιστημονικής, ερευνητικής, ιδεολογικής ή οποιασδήποτε άλλης φύσεως - στο έργο του τρίτου, από το οποίο λαμβάνεται το απόσπασμα. Δεν επιτρέπεται η παράθεση αποσπάσματος για άλλο σκοπό, όπως π.χ. για την απλή νοηματική συμπλήρωση του έργου, στο οποίο γίνεται η παράθεση, για λόγους διαφήμισης ή αισθητικής, για λόγους ενημέρωσης του κοινού (βλ. Κοτσίρη-Σταματούδη, Ερμ. ν. 2121/1993, α. 19, 7/Μ.Δ. Παπαδοπούλου, Χ. Τσίγκου, ό.π., σελ. 375 αρ. 1, Τ.-Ε. Συνοδινού, ό.π. σελ. 210, Α. Παπαδοπούλου, Ο δημοσιογράφος ως πνευματικός δημιουργός και η προστασία των ηθικών του συμφερόντων, στο συλλογικό έργο «Δημοσιογράφοι και εκδότες ΜΜΕ - Ζητήματα πνευματικής ιδιοκτησίας», 2009, σελ. 11 επ., ιδίως σελ. 18), για λόγους προβολής ή εκθειασμού του παρατιθέμενου έργου (βλ. Ο. Γαρουφαλιά, Τα εικαστικά έργα & η νομική τους προστασία, 2002, σελ. 235). iv) Το παρατιθέμενο απόσπασμα πρέπει να είναι σύντομο. Κριτήρια προσδιορισμού της έννοιας του «σύντομου» είναι ο αριθμός, η έκταση και η αναλογία των αποσπασμάτων σε σχέση με το υπόλοιπο έργο από το οποίο ελήφθησαν («έργο αναφοράς»), αλλά και σε σχέση με την έκταση του («νέου») έργου, στο οποίο ενσωματώνονται τα συγκεκριμένα αποσπάσματα (βλ. Κοτσίρη-Σταματούδη, Ερμ. ν. 2121/1993, α. 19, 12/Μ.Δ. Παπαδοπούλου, Ο. Γαρουφαλιά, ό.π., σελ. 237, Χ. Τσίγκου, ό.π.).

Η έκταση της επιτρεπόμενης παράθεσης αποσπασμάτων εξαρτάται από τη συνολική στάθμιση των περιστάσεων της εκάστοτε περίπτωσης και θα πρέπει να κρίνεται *in concreto* (βλ. Κοτσίρη-Σταματούδη, Ερμ. ν. 2121/1993, α. 19, 20/Μ.Δ. Παπαδοπούλου). v) Η παράθεση πρέπει να είναι σύμφωνη με τα χρηστά ήθη και η έκταση των αποσπασμάτων να δικαιολογείται από τον επιδιωκόμενο σκοπό. Με την προσθήκη αυτών των προϋποθέσεων ο νομοθέτης εναρμονίζει την διάταξη με τον έλεγχο των τριών σταδίων (βλ. Π. Κωνσταντίνου, ό.π., σελ. 428, επίσης για το άρθρο 28Γ ν. 2121/1993 βλ. την αμέσως επόμενη σκέψη· σημειωτέον ότι το τελευταίο αυτό άρθρο προστέθηκε μεν μεταγενέστερα, πλην, όμως, ο Έλληνας νομοθέτης δεσμευόταν ήδη από

την διάταξη του άρθρου 10 § 1 της συμβάσεως της Βέρνης). Έτσι, η έκταση του αποσπάσματος πρέπει να δικαιολογείται ως πρόσφορη και αναγκαία για την εξυπηρέτηση του επιδιωκόμενου σκοπού (βλ. Κοτσιρή-Σταματούδη, Ερμ. ν. 2121/1993, α. 19, 14/Μ.Δ. Παπαδοπούλου). Επίσης, η παράθεση αντίκειται στα χρηστά ήθη, όταν εκτείνεται σε τέτοιο βαθμό, ώστε να καθιστά το «νέο έργο» ανταγωνιστικό του «έργου αναφοράς» (βλ. Γ. Κουμάντο, ό.π., σελ. 293 ιδίως υποσ. 646, Κοτσιρή-Σταματούδη, Ερμ. ν. 2121/1993, α. 19, 17/Μ.Δ. Παπαδοπούλου, Χ. Τσίγκου, ό.π., σελ. 375 αρ. 3). Αντίθετη με τα χρηστά ήθη είναι και η επιλογή των αποσπασμάτων ή η διαμόρφωση των περιλήψεων από το «έργο αναφοράς» κατά τρόπο ώστε να αλλοιώνεται ουσιωδώς το πνεύμα του τελευταίου και να θίγεται η ηθική εξουσία διατήρησης της ακεραιότητάς του (βλ. Γ. Κουμάντο, ό.π., σελ. 290, Κοτσιρή-Σταματούδη, Ερμ. ν. 2121/1993, α. 19, 43-44/Μ.Δ. Παπαδοπούλου). Και vi) πρέπει να αναφέρεται η πηγή λήψης των αποσπασμάτων, καθώς και το όνομα του δημιουργού, εφόσον τα ονόματα εμφανίζονται στην πηγή (βλ. ΕφΑθ 3214/2007 ΔίΜΕΕ 2007.539). Η αναφορά γίνεται με τον κατάλληλο τρόπο ανάλογα με το είδος του «νέου έργου», π.χ. προφορικός αν πρόκειται για τηλεοπτική εκπομπή (βλ. Ο. Γαρουφαλιά, ό.π., σελ. 236, Κοτσιρή-Σταματούδη, Ερμ. ν. 2121/1993, α. 19, 35/Μ.Δ. Παπαδοπούλου). 27. γ) Σύμφωνα με την διατύπωση της γενικής ρήτρας του άρθρου 28Γ ν. 2121/1993 ένας περιορισμός που προβλέπεται στο τέταρτο κεφάλαιο του ν. 2121/1993, όπως εκείνος του άρθρου 19, είναι εφαρμοστέος μόνο εάν συντρέχουν σωρευτικώς (βλ. Μ.-Θ. Μαρίνος, Περιορισμοί και εξαιρέσεις από το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας - Ερμηνεία και ο έλεγχος των τριών βημάτων», στο συλλογικό έργο «Κοινωνία των Πληροφοριών και Πνευματική Ιδιοκτησία - Η ελληνική ρύθμιση», 2003, σελ. 93, 107, Κοτσιρή-Σταματούδη, Ερμ. ν. 2121/1993, α. 28Γ, 7/Μ.Δ. Παπαδοπούλου, Π. Κοριατοπούλου-Αγγέλη, Πνευματική ιδιοκτησία Λημματογραφημένη ερμηνεία, 2008, στο λήμμα «Έλεγχος τριών σταδίων», σελ. 185 αρ. 3) οι εξής προϋποθέσεις: i) εάν είναι «ορισμένος», ήτοι επακριβώς καθορισμένος, χωρίς ασάφειες και αοριστίες, και «ειδικός», δηλαδή προσανατολισμένος στην εξυπηρέτηση ενός εξαιρετικού σκοπού, είτε αυτός είναι λόγος δημοσίου συμφέροντος ή κοινωνικής πολιτικής (εκπαίδευση, ενημέρωση, πληροφόρηση, διασφάλιση της ακώλυτης λειτουργίας των διοικητικών και δικαστικών διαδικασιών), είτε μία άλλη εξαιρετική περίπτωση (αποτυχία της αγοράς για τον έλεγχο της ιδιωτικής αναπαραγωγής στο αναλογικό περιβάλλον). Με άλλη διατύπωση μία εξαίρεση πρέπει να είναι περιορισμένη τόσο από ποσοτική όσο και από ποιοτική άποψη (βλ. Μ.-Θ. Μαρίνο, ό.π., σελ. 108, Κοτσιρή-Σταματούδη, Ερμ. ν. 2121/1993, α. 28Γ, 13/Μ.Δ. Παπαδοπούλου, Π. Κοριατοπούλου-Αγγέλη, ό.π., αρ. 2 α'). ii) Εάν δεν αντίκειται στην «κανονική εκμετάλλευση» του έργου, ήτοι εάν η χρήση δεν είναι ανταγωνιστική των τρόπων εκμετάλλευσης του έργου, με τους οποίους ο δημιουργός αναμένει λογικά να εκμεταλλευθεί το έργο του κατά την συνήθη πορεία των πραγμάτων (βλ. Μ.-Θ. Μαρίνο, ό.π., σελ. 110, Κοτσιρή-Σταματούδη, Ερμ. ν. 2121/1993, α. 28Γ, 16, 19-20/Μ.Δ. Παπαδοπούλου, Π. Κοριατοπούλου-Αγγέλη, ό.π., αρ. 2 β'), και iii) εάν δεν θίγονται «αδικαιολόγητα» τα έννομα συμφέροντα του δικαιούχου. Με τον τρόπο αυτό υπεισέρχεται στην δικανική κρίση η αρχή της αναλογικότητας που διέπει το ελληνικό σύστημα των περιορισμών του περιουσιακού δικαιώματος. Έτσι, η - αναμενόμενη ως ένα βαθμό - βλάβη που υφίσταται το περιουσιακό και το ηθικό δικαίωμα από την λειτουργία ενός περιορισμού, πρέπει, αφενός μεν να δικαιολογείται ως πρόσφορη και αναγκαία για την εξυπηρέτηση του επιδιωκόμενου σκοπού, αφετέρου δε να μην εξικνείται σε τέτοιο «υπερβολικό» βαθμό, ώστε να συνεπάγεται μία δυσανάλογη απώλεια εισοδήματος του δικαιούχου (βλ. Μ.-Θ. Μαρίνο, ό.π., σελ. 111-112, Κοτσιρή-Σταματούδη, Ερμ. ν. 2121/1993, α. 28Γ, 26/Μ.Δ. Παπαδοπούλου, Π. Κωνσταντίνου, ό.π., σελ. 272 επ.· επίσης, ως προς την αρχή της αναλογικότητας βλ. ΟΛΑΠ 5/2013 ΔίΜΕΕ 2013.376). 28. δ) Η γενική ρήτρα του άρθρου 28Γ ν. 2121/1993 δεν επιδρά στο κανονιστικό περιεχόμενο του

άρθρου 19 του ίδιου νόμου, δεν διευρύνει ούτε περιορίζει το ρυθμιστικό του πεδίο (πρβλ. Ulmer σκέψη 47, ACI Adam σκέψεις 25-26). Συνιστά ένα επιπλέον στάδιο εξέτασης του περιορισμού από τον δικαστή. Δηλαδή, το επιλαμβανόμενο διαφοράς πνευματικής ιδιοκτησίας δικαστήριο, όταν καλείται να κρίνει περί της βασιμότητας ενστάσεως ερειδόμενης στις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 19 και 28Γ ν. 2121/1993, εξετάζει αρχικώς εάν πληρούνται ή όχι οι προϋποθέσεις του άρθρου 19 ν. 2121/1993 και μόνο σε θετική απάντηση θα προβεί σε περαιτέρω έλεγχο βάσει της γενικής ρήτηρας του άρθρου 28Γ του ίδιου νόμου [πρβλ. Public Relations Consultants Association σκέψη 53, Football Association Premier League σκέψη 181, Infopaq σκέψη 75 σε συνδυασμό με την σκέψη 26 όπου παρατίθεται το δέκατο τρίτο ερώτημα του Hojesteret (Δανία)]. 29.

Ένας ισχυρισμός χαρακτηρίζεται ως ένσταση, όταν ο εναγόμενος καταφάσκει μεν την ιστορική βάση της αγωγής, επικαλείται, όμως, νέα γεγονότα, διάφορα από τα συγκροτούντα την βάση της αγωγής, τα οποία, υπαγόμενα σε αντίθετο, σε σχέση με τον στηρίζοντα το επίδικο δικαίωμα, κανόνα δικαίου, αποτρέπουν την επέλευση της έννομης συνέπειας που διώκεται με την αγωγή. Δηλαδή, η ένσταση προϋποθέτει την ρητή ή σιωπηρή κατάφαση της ιστορικής βάσεως της αγωγής (βλ. Κ. Μπέη, Πολιτική Δικονομία, άρθρο 261 αρ. 22, Αστ. Γεωργιάδη, Η συμβολή του ουσιαστικού δικαίου στη διαμόρφωση των ενστάσεων, στον τόμο «Οι ενστάσεις στην πολιτική δίκη», Πρακτικά του 15ου Συνεδρίου Ε.Ε.Δ., 1992, σελ. 39). Υπό τα δεδομένα αυτά, η ερειδόμενη στο άρθρο 281 ΑΚ ένσταση προϋποθέτει την κατάφαση του επίδικου δικαιώματος, αφού δεν νοείται καταχρηστική άσκηση ανύπαρκτου δικαιώματος. Αντίθετα, η αμφισβήτηση αυτού (δικαιώματος) αξιολογείται πάντοτε ως άρνηση, απλή ή αιτιολογημένη, της αγωγής, χωρίς να ασκεί έννομη επιρροή ο χαρακτηρισμός του αρνητικού ισχυρισμού από τον εναγόμενο ως ενστάσεως του άρθρου 281 ΑΚ (βλ. ΑΠ 1799/2006 ΧρΙΔ 2007.328, ΕφΘεσ 2187/2008 Βάση Νομικών Δεδομένων «ΝΟΜΟΣ»). 30. Στην προκείμενη περίπτωση, το Ελληνικό Δημόσιο με τις νομότυπα κατατεθείσες προτάσεις του ισχυρίζεται ότι ο ενάγων ασκεί καταχρηστικώς την αγωγή του, επειδή, αν και του ζητήθηκε η προσκόμιση του αρνητικού αμონτάριστου υλικού, ώστε να αποδειχθεί ότι είναι δημιουργός των επίδικων έργων, εντούτοις εκείνος ουδέν έπραξε, αλλά άσκησε την υπό κρίση αγωγή, η οποία είναι αβάσιμη στην ουσία της, αποσκοπώντας να αποκομίσει περιουσιακό όφελος, το οποίο δεν δικαιούται. Οτι είναι νόμιμη η αναπαραγωγή των πλάνων, διότι συνιστούν παράθεση ιστορικών αποσπασμάτων καλυπτόμενη από την διάταξη του άρθρου 19 ν. 2121/1993. 31. Ο πρώτος ισχυρισμός αξιολογείται από το Δικαστήριο ως άρνηση (βλ. σκέψη 29). Ο δεύτερος ισχυρισμός συνιστά ένσταση καταλυτική της αγωγής, η οποία είναι νόμιμη, ερειδόμενη στις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 19 και 28Γ ν. 2121/1993 και συνεπώς, πρέπει να εξετασθεί περαιτέρω ως προς την ουσιαστική βασιμότητά της. 32. Από την εκτίμηση των ένορκων καταθέσεων των μαρτύρων, που εξετάσθηκαν νομότυπα στο ακροατήριο του Δικαστηρίου (βλ. τα ταυτάρια πρακτικά της δίκης), των με αριθμό 15.195/5.2.2013 και 15.196/5.2.2013 ενόρκων βεβαιώσεων των μαρτύρων, Ι. Κ. και Ι. Κ., ενώπιον της συμβολαιογράφου Αθηνών,, καθώς και της με αριθμό 5.956/6.2.2014 ένορκης βεβαίωσης του μάρτυρος,, ενώπιον της συμβολαιογράφου, τις οποίες νόμιμα επικαλείται και προσκομίζει ο ενάγων, με πρωτοβουλία του οποίου λήφθηκαν μετά από νομότυπη και εμπρόθεσμη κατ' άρθρο 270 § 2 εδ. γ' ΚΠολΔ κλήτευση της αρχικής διαδίκου (πρώτης εναγομένης) με την επωνυμία «Ελληνική Ραδιοφωνία - Τηλεόραση, Ανώνυμη Εταιρεία» (βλ. την με αριθμό 8547/29.1.2013 έκθεση επίδοσης της δικαστικής επιμελήτριας στο Πρωτοδικείο Αθηνών,,), και των εγγράφων, που οι διάδικοι νόμιμα επικαλούνται και προσκομίζουν, αποδείχθηκαν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: 33. Ο ενάγων είναι σκηνοθέτης, παραγωγός και δημοσιογράφος από το έτος 1964.

Ασχολήθηκε με την σκηνοθεσία και παραγωγή οπτικοακουστικών έργων τεκμηρίωσης, ιστορικού και πολιτικού περιεχομένου. Συνεργάστηκε ως ελεύθερος επαγγελματίας με διάφορα ειδησεογραφικά πρακτορεία και τηλεοπτικούς σταθμούς της αλλοδαπής. 34. Ο ενάγων τα έτη 1964 έως 1975 έλαβε την απόφαση να αποτυπώσει σε φιλμ σημαντικά γεγονότα που διαδραματιζόνταν εκείνη την περίοδο, διότι διέβλεψε την ουσιώδη επίδραση που θα ασκούσαν στην διαμόρφωση των πολιτικών και εθνικών ζητημάτων. Προς τούτο προσέλαβε ηχολήπτες και χειριστές μηχανημάτων λήψης, μεταξύ των οποίων τον ηχολήπτη Ν. Α. και τους εικονολήπτες 35. Ο ενάγων είχε διαθέσει στους ανωτέρω εικονολήπτες καινοτόμες φορητές κινηματογραφικές μηχανές που επέτρεπαν την ταυτόχρονη λήψη εικόνας και ήχου, ενώ διηύθυνε το έργο τους επιλέγοντας τα θέματα προς κινηματογράφηση και δίδοντας συνεχώς εντολές ως προς τον τρόπο λήψης, ήτοι την γωνία των πλάνων, το «άνοιγμα» του φακού και την «κίνηση» της μηχανής, η οποία κατέγραφε τα διαδραματιζόμενα γεγονότα όχι στατικά, αλλά διαρκώς μετατοπιζόμενη στον εκάστοτε χώρο, ώστε να αποτυπώνονται αυτά υπό την δική του αποκλειστικώς σκηνοθετική άποψη. 36. Υπό την πνευματική διεύθυνση και τον συντονισμό του ενάγοντος και με τις επιμέρους - στερούμενες αυτόνομου δημιουργικού χαρακτήρα κατά τα ανωτέρω στην αμέσως προηγούμενη σκέψη λεχθέντα - συμβολές των ηχοληπτών και εικονοληπτών καταγράφηκαν γεγονότα μεγάλης ιστορικής και πολιτικής σημασίας των ετών 1964-1975, όπως η εκλογική νίκη της Ένωσης Κέντρου στις 16.2.1964, η επινίκια ομιλία του Γεωργίου Παπανδρέου, τα λεγόμενα «Ιουλιανά» (15.7.1965 - 21.4.1967), όπως η διαδήλωση των οικοδόμων του έτους 1965, η κηδεία του Σωτήρη Πέτρουλα, η φοιτητική συγκέντρωση στα Προπύλαια του Πανεπιστημίου Αθηνών το έτος 1965, η επίσκεψη του Γεωργίου Παπανδρέου στην Διεθνή Έκθεση της Θεσσαλονίκης τον Σεπτέμβριο του έτους 1965, πολιτικές αντιπαραθέσεις στο ελληνικό κοινοβούλιο, διάφορα συμβάντα κατά την διάρκεια της επταετούς δικτατορίας των συνταγματαρχών, όπως οι εορτασμοί της 21ης Απριλίου παρουσία του δικτάτορα, Γεωργίου Παπαδόπουλου, φοιτητικές κινητοποιήσεις το έτος 1972, η παρέλαση του έτους 1973, η κατάληψη της Νομικής τον Φεβρουάριο του έτους 1973, το μνημόσυνο του Γεωργίου Παπανδρέου στις 4.11.1973, η εξέγερση του Πολυτεχνείου, αλλά και μετά την έναρξη της περιόδου της μεταπολίτευσης (Τρίτης Ελληνικής Δημοκρατίας), όπως η επιστράτευση του έτους 1974, η «Δίκη των πρωταίτιων της Χούντας» και η «Δίκη του Πολυτεχνείου». Σημειωτέον ότι, το ως άνω ληφθέν οπτικοακουστικό υλικό είναι εξαιρετικά σπάνιο, διότι η κρατική τηλεόραση χρησιμοποιούσε στατικές κάμερες, ενώ παράλληλα δεν φρόντιζε για την διατήρηση και αρχειοθέτηση του καταγεγραμμένου από την ίδια οπτικοακουστικού υλικού, καθώς προέβαινε σε εκτεταμένη επαναχρησιμοποίηση των υλικών φορέων τους για λόγους οικονομίας (βλ. την με αριθμό 5.956/6.2.2013 ένορκη βεβαίωση του μάρτυρος, Ε. Γ.). 37. Ο ενάγων χρησιμοποίησε τμήματα του προπεριγραφόμενου έργου οπτικοακουστικής μορφής (οπτικοακουστικό υλικό επικαιρότητας) για την σκηνοθεσία τριών φιλμ τεκμηρίωσης και συγκεκριμένα: α) το κινηματογραφικό φιλμ τεκμηρίωσης, μεγάλου μήκους, με τίτλο «Η ...», το οποίο προβλήθηκε για πρώτη φορά στις κινηματογραφικές αίθουσες το έτος 1981. Έχει διάρκεια 99 λεπτών περίπου και εστιάζει στην «Δίκη των πρωταίτιων της Χούντας» και στην «Δίκη του Πολυτεχνείου», και ιδίως στις απολογίες των κατηγορουμένων, Γεωργίου Παπαδόπουλου, Δημητρίου Ιωαννίδη, Ιωάννη Λαδά, Οδυσσέα Αγγελή, Μιχαήλ Μπαλόπουλου, Γρηγορίου Σπαντιδάκη κ.α. Ανάμεσα στα αποσπάσματα της προαναφερόμενης δίκης παρουσιάζεται λεπτομερειακά η πολιτική ζωή της χώρας την περίοδο των ετών 1936-1975, σύμφωνα με τις προσωπικές πολιτικές πεποιθήσεις και ιστορικές εκτιμήσεις του ενάγοντος. Το έργο επενδύεται ηχητικώς με κείμενα του ενάγοντος, τα οποία εκφωνούν οι Ρ. Π. και ο Κ. Κ.. β) Το κινηματογραφικό φιλμ τεκμηρίωσης, μεγάλου μήκους, με τίτλο «Η», το

οποίο προβλήθηκε για πρώτη φορά στις κινηματογραφικές αίθουσες το έτος 1982. Έχει διάρκεια 105 λεπτών περίπου και εστιάζει στην δίκη των κατηγορούμενων ενώπιον του Διαρκούς Στρατοδικείου Αθηνών για τα βασανιστήρια από μέλη του Ειδικού Ανακριτικού Τμήματος της Ελληνικής Στρατιωτικής Αστυνομίας (ΕΑΤ-ΕΣΑ), καθώς και στην «Δίκη του Πολυτεχνείου». Δίδεται έμφαση στην υπόθεση βασανιστηρίων του Σπύρου Μουστακλή, ενώ μεγάλο σχετικά μέρος αφιερώνεται στην ενώπιον του δικαστηρίου κατάθεση του Αλέξανδρου Παναγούλη. Ανάμεσα στα αποσπάσματα των προαναφερόμενων δικών παρουσιάζονται διάφορα στιγμιότυπα από την καθημερινή ζωή και τα πολιτικά τεκταινόμενα στην Χώρα την περίοδο της επταετούς δικτατορίας, τα οποία σχολιάζονται ηχητικώς από την εκφωνήτρια βάσει κειμένων που συνέταξε ο ενάγων σύμφωνα με τις προσωπικές πολιτικές πεποιθήσεις και ιστορικές εκτιμήσεις του. Και γ) την τηλεοπτική ταινία τεκμηρίωσης, μεγάλου μήκους, με τίτλο «Α...», η οποία προβλήθηκε από την ΕΤ1 το έτος 1989. Στο πρώτο μέρος της η ταινία πραγματεύεται τα γεγονότα που οδήγησαν στην κατάρρευση της Δημοκρατίας και την επιβολή του δικτατορικού καθεστώτος. Στο δεύτερο μέρος της η ταινία αναφέρεται στην επταετή δικτατορία και στον ρόλο που διαδραμάτισε στην τουρκική εισβολή στην Κύπρο.

Στο έργο συμπεριελήφθησαν διάφορα τμήματα από τις προαναφερόμενες δύο κινηματογραφικές ταινίες, αλλά και οπτικοακουστικό υλικό ληφθέν υπό την πνευματική διεύθυνση και τον συντονισμό του ενάγοντος, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην αμέσως προηγούμενη σκέψη. 38. Υπό τα δεδομένα αυτά, το Δικαστήριο κρίνει, λαμβάνοντας υπόψη την σπανιότητα της προέλευσης των εικόνων των ως άνω τριών οπτικοακουστικών έργων και του έργου οπτικοακουστικής μορφής λόγω της χρονικής συγκυρίας κατά την οποία αυτά κινηματογραφήθηκαν, την ατομικότητά τους, οφειλόμενη στην δημιουργική εργασία του ενάγοντος-σκηνοθέτη ως προς την σύλληψη, την θεματολογία και την κατάταξη του οπτικοακουστικού υλικού, καθώς και τον τρόπο λήψης και επεξεργασίας των εικόνων, ότι συγκεντρώνει τα αναγκαία για τον χαρακτηρισμό τους ως πρωτότυπων κριτήρια, αφού κάτω από τις ίδιες συνθήκες και με τους ίδιους στόχους κανείς άλλος δημιουργός δεν θα δημιουργούσε κατά την συνήθη πορεία των πραγμάτων τα ίδια οπτικοακουστικά έργα και το ίδιο έργο οπτικοακουστικής μορφής.

Πράγματι, οι δημιουργίες του ενάγοντος δεν αναλίσκονται σε μία μηχανική οπτικοακουστική καταγραφή γεγονότων με την χρήση στατικής κάμερας και δεν προκύπτουν από την εφαρμογή κοινών τεχνικών οπτικοακουστικής παρουσίασης. Η κρίση του Δικαστηρίου επιρρωννύεται από την τιμητική διάκριση που απένειμε το έτος 1981 στον ενάγοντα η κριτική επιτροπή του 22ου Φεστιβάλ Ελληνικού Κινηματογράφου για την κινηματογραφική ταινία με τίτλο «Η Δίκη της Χούντας». 39. Ο ενάγων διαπίστωσε ότι η αρχική διάδικος, εταιρεία με τον διακριτικό τίτλο «ΕΡΤ ΑΕ», χρησιμοποιούσε από τον μήνα Νοέμβριο του έτους 1997 τμήματα των τριών επίδικων οπτικοακουστικών έργων τεκμηρίωσης άνευ αδείας του. Κατόπιν διαπραγματεύσεων υπεγράφη στις 29.3.2000 ιδιωτικό συμφωνητικό, με το οποίο ο ενάγων με την ιδιότητα του δημιουργού - ως σκηνοθέτη - παρέσχε στην παραπάνω αρχική διάδικος άδεια εκμεταλλεύσεως τμημάτων αυτών (επίδικων έργων), συνολικής διάρκειας 14 λεπτών, προκειμένου να παραχθούν νέα τηλεοπτικά έργα, και συγκεκριμένα επέτρεψε, μεταξύ άλλων, στην τελευταία, έναντι συνολικού τιμήματος 2.800.000 δραχμών (8.217,17 €), να αναπαράγει, διασκευάσει, προσαρμόσει, μετατρέψει, μεταδώσει ραδιοτηλεοπτικώς και αναμεταδώσει αυτά (τμήματα). Η άδεια ήταν πενταετούς διάρκειας, καταλαμβάνοντας την χρονική περίοδο από τον μήνα Νοέμβριο του έτους 1997 έως και τον μήνα Νοέμβριο του έτους 2002, ενώ από άποψη τοπικής ισχύος επέτρεπε την εκμετάλλευση

σε όλες τις χώρες του κόσμου. 40. Στις 18.9.2003 υπεγράφη ιδιωτικό συμφωνητικό, με το οποίο ο ενάγων παρέσχε στην ανωτέρω αρχική διάδικο άδεια εκμεταλλεύσεως των ως άνω τριών οπτικοακουστικών έργων τεκμηρίωσης για το χρονικό διάστημα από 1.1.2003 έως και 31.12.2007, έναντι ετήσιου τιμήματος 17.600 €, με σκοπό την παραγωγή νέων τηλεοπτικών προγραμμάτων. Η εκμετάλλευση συμπεριελάμβανε το δικαίωμα αναπαραγωγής, διασκευής, προσαρμογής, μετατροπής και ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης και αναμετάδοσης, ενώ, ομοίως, η τοπική ισχύς της επεκτεινόταν σε όλες τις χώρες του κόσμου. Στο προοίμιο του ιδιωτικού συμφωνητικού γίνεται μνεία της από 16.1.2003 Κατάστασης Πλάνων και Ενοτήτων, στο Γ' Τμήμα της οποίας ο ενάγων παραθέτει αναλυτικώς τόσο τα πλάνα που προέρχονται από το ληφθέν από τον ίδιο οπτικοακουστικό υλικό επικαιρότητας (βλ. σκέψη 36), όσο και τα πλάνα που αποτελούν δημιουργία ή παραγωγές τρίτων (με την παράπλευρη ένδειξη «με ελεύθερη χρήση») ή προέρχονται από υλικό που του είχε παραχωρήσει δωρεάν η Γενική Γραμματεία Τύπου και Πληροφοριών (με την παράπλευρη ένδειξη «ΓΤΠ»). 41. Η αρχική διάδικος με τον διακριτικό τίτλο «ΕΡΤ ΑΕ» δεν επεδίωξε την παροχή νέας άδειας εκμετάλλευσης των επίδικων οπτικοακουστικών έργων τεκμηρίωσης για το χρονικό διάστημα από την 1.1.2008 και εφεξής, κατά το οποίο ο ενάγων με την υπό κρίση αγωγή του ισχυρίζεται ότι εκείνη προέβη σε 52 συνολικά αναπαραγωγές πλάνων των έργων του και ακολούθως σε ραδιοτηλεοπτική μετάδοση και αναμετάδοση αυτών. Ομως, από τα επικαλούμενα και προσκομιζόμενα αποδεικτικά μέσα το Δικαστήριο δεν μπόρεσε να αχθεί σε πλήρη δικανική πεποίθηση ως προς το είδος και την έκταση (η ακριβής διάρκεια προβολής δεν αποδεικνύεται με έτερο αποδεικτικό μέσο) της ισχυριζόμενης προσβολής του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας του ενάγοντος, δεδομένου ότι δεν κατέστη δυνατή η σύγκριση μεταξύ των τριών οπτικοακουστικών έργων τεκμηρίωσης και του έργου οπτικοακουστικής μορφής με το σύνολο των τηλεοπτικών εκπομπών της αρχικής διαδίκου, καθώς ο ενάγων προσκόμισε μετ' επικλήσεως τέσσερις μόνο εκπομπές, τις οποίες ενέγραψε σε τέσσερις ψηφιακούς πολυμορφικούς δίσκους με επισήμανση των πλάνων επί των οποίων φέρει το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας (DVD με αριθμούς 7-10, όπου ενεγράφησαν οι με αριθμό 4, 23, 24 και 28 τηλεοπτικές εκπομπές, όπως αυτές παρατίθενται στις σελίδες 66-71, 129-131, 132-135 και 142 της αγωγής). Αλλωστε, η προσκόμιση των τηλεοπτικών εκπομπών είναι απαραίτητη, προκειμένου να διακριβώσει το Δικαστήριο, εάν κάποια από τα επίδικα πλάνα χρησιμοποιήθηκαν κατά τρόπο που αλλοιώνει το ιστορικό και καλλιτεχνικό μήνυμά τους (βλ. τα εκτιθέμενα στο αγωγικό δικόγραφο για τις τηλεοπτικές εκπομπές με αριθμούς 7, 12, 22, 38 και 39· οι λοιπές με αριθμό 23, 24 και 28 εκπομπές έχουν προσκομισθεί ως προελέχθη).

Κατόπιν τούτων, το Δικαστήριο κρίνει αναγκαίο, για την ασφαλή διάγνωση και επίλυση της διαφοράς, όπως διατάξει την επανάληψη της συζήτησης της υποκειμενικώς σωρευθείσας εναντίον του πρώτου εναγομένου - ως καθολικού διαδόχου της αρχικής διαδίκου, εταιρείας με τον διακριτικό τίτλο «ΕΡΤ ΑΕ» - αγωγής, σύμφωνα με το άρθρο 254 ΚΠολΔ, προκειμένου, κατά τη νέα δικάσιμο που θα οριστεί για την υπόθεση αυτή, να προσκομίσει ο ενάγων τα αναφερόμενα στο διατακτικό της παρούσας έγγραφα.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει την από 20.11.2013 κλήση προς συζήτηση - πρόσκληση προς επανάληψη της δίκης κατά το μέρος που ο ενάγων την απηύθυνε στην εταιρία με την επωνυμία «ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ, ΙΝΤΕΡΝΕΤ ΚΑΙ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε.». Δικάζει ερήμην του δευτέρου εναγομένου και αντιμωλία των λοιπών διαδίκων. Απορρίπτει ό,τι κρίθηκε απορριπτέο. Δέχεται εν μέρει την

υποκειμενικώς σωρευθείσα εναντίον του δεύτερου εναγομένου,, αγωγή. Υποχρεώνει τον δεύτερο εναγόμενο να καταβάλει στον ενάγοντα το ποσό των έντεκα χιλιάδων εξακοσίων είκοσι οκτώ ευρώ (11.628 €) με τον νόμιμο τόκο από την επίδοση της αγωγής.

Επιβάλλει σε βάρος του δεύτερου εναγομένου ένα μέρος των δικαστικών εξόδων του ενάγοντος, το ύψος των οποίων καθορίζει στο ποσό των τετρακοσίων ευρώ (400,00 €) Διατάσσει την επανάληψη της συζήτησης της υποκειμενικώς σωρευθείσας εναντίον του πρώτου εναγομένου - ως καθολικού διαδόχου της αρχικής διαδίκου, εταιρείας με τον διακριτικό τίτλο «ΕΡΤ ΑΕ» - αγωγής, προκειμένου κατά τη νέα δικάσιμο, που θα προσδιορισθεί με πρωτοβουλία του επιμελέστερου των διαδίκων, να προσκομίσει ο ενάγων εγγραφές των υπόλοιπων επίδικων σαράντα οκτώ τηλεοπτικών εκπομπών της εταιρείας με τον διακριτικό τίτλο «ΕΡΤ ΑΕ» σε ψηφιακούς πολυμορφικούς δίσκους (DVD) ή σε οποιονδήποτε κατάλληλο υλικό φορέα, με επισήμανση των πλάνων επί των οποίων έχει το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας.